

Roll No. [ ]

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 20

B.Com (Hons) / B.Sc.(BT/MLS) / BTTM (2018 & Onwards) / BHMCT /
B.Sc. (FD) / B.A.(JAMC) / BBA / BBA (RD) / BBA (Event Management)
BBA (Business Economics) / HHMCT (2018 Onwards) / B.Sc. (IT) / BCA
/ B.Sc. (Nutrition and Dietics) B.Sc. (Radio therapy Technology) /
B.Voc. (Graphic & Web Designing) (2019 Batch) / BBA (SIM) / M.Com
(2018 Batch) (Sem.-1,2)

HUMAN VALUES, DE-ADDICTION & TRAFFIC RULES

Subject Code : HVPE-101-18 / 19

M.Code : 75087

Time : 3 Hrs.

Max. Marks : 60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. SECTION-A contains objective type questions.
2. SECTION-B contains short answer type questions.
3. SECTION-C contains descriptive answer type questions.
4. Attempt ALL questions.

SECTION-A

Fill in the Blanks/True/False :

(10 × 1 = 10)

1. Existence is nature submerged in space.

अस्तित्व अंतरिक्ष में डूबी हुई प्रकृति।

अस्तित्व धलाल विच समाई होई कुदरत है।

2. Natural acceptance does not change with time.

प्राकृतिक स्वीकृति समय के साथ बदलती नहीं है।

सहिज-सविकरिती समें दे नाल बदलदी नहीं है।

3. Physical facilities are related to body only.

भौतिक सुविधाएं केवल शरीर से संबंधित हैं।

डैनिक सुविधाओं के बाल सरीर नाल संबंधित हन।

4. There is self-regulation in Nature.

प्रकृति में आत्म-नियमन है।

कुदरत विच आउम-नियमता है।

5. The value “care” is related with body.
मूल्य “ध्यान” शरीर के साथ संबंधित है।
ਮੁੱਲ ਧਿਆਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।
6. To be in a state of liking is .....
पसंद के हिसाब से एक अवस्था में होना ..... है।
ਪਸੰਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ..... ਹੈ।
7. Physical facilities are necessary but ..... for humans.
भौतਿਕ ਸੁਵਿਧਾਏਂ ਮਨੁष्य ਕੇ ਲਿਏ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ..... ਹਨ।
ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ..... ਹਨ।
8. Animal order in nature contains ..... and .....
प्रਕृति ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ..... ਅਤੇ ..... ਹੋਤਾ ਹੈ।
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪਸੂਆਂ ਵਿੱਚ ..... ਅਤੇ ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9. ..... is the foundational value in relationships.
..... ਵਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਲ ਹੈ।
..... ਵਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਲ ਹੈ।
10. Justice is Harmony in .....
ਨਿਯਮ ..... ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਹੈ।
ਨਿਆਂ ..... ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

11. Explain harmony in family.
परिवार में तालमेल के बारे में बताएं।
ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
12. What do you mean by SVDD, SSDD and SSSS? How is the transformation possible from SSDD to SSSS?
आਪਕਾ SVDD, SSDD ਅਤੇ SSSS ਦੇ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? SSDD ਦੇ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਤੁਹਾਡਾ SVDD, SSDD ਅਤੇ SSSS ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? SSDD ਤੋਂ SSSS ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?
13. What do you mean by Animal Consciousness and Human Consciousness? How is the transformation possible from Animal Consciousness to human Consciousness?
आਪਕਾ ਪਸੂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਪਸੂ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਮਾਨਵ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
ਤੁਹਾਡਾ ਪਸੂ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਪਸੂ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ ਤੱਕ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ?

14. Explain competence in Professional Ethics.

ਪੇਸ਼ੋਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਮੌਂ ਕ਷ਮਤਾ ਸਮਝਾਓ।

ਪੇਸ਼ੋਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮਝਾਓ।

15. What are the implication of value based living ?

ਮੂਲ੍ਯ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਧਾਰਨ ਕੇ ਅਚੇ ਪਰਿਣਾਮ ਕਿਥੋਂ ਹਨ?

ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਹਨ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

16. Compare the Four Orders in Nature on the basis of their salient aspects.

ਮੁਖ ਪਹਲੁਆਂ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪ੍ਰਕ੃ਤਿ ਮੌਂ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

OR

What is the meaning and purpose of Self-Exploration?

ਸਵਧਾਨ-ਅਨਵੇ਷ਣ ਕੇ ਅਰਥ ਔਰ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਥੋਂ ਹਨ?

ਆਤਮ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਤਲੱਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

17. Describe basic human aspirations. What are the requirements to fulfill basic human aspirations?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਕੀਅ ਆਕਾਂਕਸ਼ਾਏਂ ਕਿਥੋਂ ਹਨ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਕੀਅ ਆਕਾਂਕਸ਼ਾਓਂ ਕੋ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਆਵਾਸ਼ਕਤਾਓਂ ਕਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ?

ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਵੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

OR

How is a human-being co-existence of Self and Body? Explain Pre-conditioning, Sensation and Natural-Acceptance.

ਇੱਸਾਨ ਸਵਧਾਨ ਔਰ ਸ਼ਰੀਰ ਕਾ ਸਹ-ਅਸਿਤਤਵ ਕੈਂਸਾ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਵਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਾਕ੃ਤਿਕ-ਸੀਕੂਰਤਿ ਸਮਝਾਓ।

ਮੁੱਖ ਸਵਵੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ-ਸਵਿਕਰਿਤੀ ਸਮਝਾਓ।

18. Explain the process of self-exploration with the help of a suitable diagram.

ਏਕ ਉਪਯੁਕਤ ਆਰੋਖ ਕੀ ਮਦਦ ਸੇ ਆਤਮ-ਅਨਵੇ਷ਣ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਧਾ ਕੋ ਸਮਝਾਈ।

ਇੱਕ ਢੁੱਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਤਮ-ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਧਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

OR

What are the problems we are facing today because of operating on the basis of pre-conditioned desires?

पूर्व-मानता इच्छाओं के आधार पर परिचालन करने से हम आज क्या-क्या समस्याओं का सामना कर रहे हैं?

ਪੂਰਵ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮੁਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

19. What are the salient unethical practices in the profession at present? Analyze the root cause and possible solution.

मौजूदा समय में पेशे के मुख्य अनैतिक तरीके क्या हैं? मूल कारण और संभव समाधान का विश्लेषण करें।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹਨ? ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਸਮਾਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

OR

What are the five dimensions of Human Endeavour in society ?

समाज में मानव प्रयास के पांच आयाम क्या हैं?

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪੰਜ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹਨ?

20. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, production systems and management models? How do they map with the comprehensive human goal?

प्रौद्योगिकी, उत्पादन प्रणाली और प्रबन्धन मॉडल के मुल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं? कैसे वे व्यापक मानव लक्ष्य के साथ मेल खाती हैं?

ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਉਤੱਪਾਦਨ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ? ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁਖ ਲਕਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਚੀ ਹੈ?

OR

Explain Self-Organization and Health.

आत्म संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

ਆਤਮ ਸੰਗਾਨ੍ਹ ਅਤੇ ਬਿਦਾਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦੱਸੋ।

Note : Disclosure of Identity by writing Mobile No. or Making of Passing request on any page of Answer Sheet will lead to UMC against the Student.